

Program:

kl. 19.00 Velkomst og præsentation

kl. 19.10 Drøftelse af aftenens tema: Borgerinddragelse ifbm. etablering af VE-anlæg.

Gæst: Karin Lorenzen Kjærgaard, landdistriktskoordinator i Tønder Kommune.

kl. 20.15 Kaffe og erfaringsudveksling mellem deltagerne – hvad kan vi lære af hinanden?

kl. 21.15 Opsamling - nyt fra bestyrelsen

kl. 21.30 Tak for i aften

Oplæg fra Tønder udgår pga. sygdom – i stedet informeres om følgende:

- Borgerinddragelse i forbindelse med etablering af VE-anlæg: [Klimaportalen](#)
- Borgerinput fra Landsbytopmødet maj 2023
- Brev fra Landsbyforum til politikerne
- Byrådets budgetaftale 2024
- Udspil fra regeringen – og KL's vurdering
- Gennemgang af Tønder-oplægget

Borgerinddragelse i forbindelse med etablering af VE-anlæg:

Hvor finder jeg oplysninger om:

DK2020, Solceller og Vindmøller, ProjectZero, Varmeplanlægning, Bæredygtig og Klimatilpasning?

Klik ind på:

[Sønderborg - Klimaportal - Sønderborg Kommune \(niras.dk\)](https://niras.dk/sonderborg)

Sønderborg Klimaportal

FORSIDE DK2020 SOLCELLER OG VINDMØLLER PROJECTZERO VARMEPLANLÆGNING BÆREDYGTIGHED KLIMATILPASNING

Se status

Se placeringer

Søg penge

Spørgsmål og svar

Velkommen

På denne side kan du følge med i processen og planerne om nye vindmøller og solcelleanlæg i Sønderborg Kommune.

Kommunen har peget på 14 områder som mulige placeringer til nye solcelleparker og vindmøller. Dem kan du læse mere om [her](#). Fælles problemer kræver fælles løsninger, og derfor er det vores klare ambition, at borgerne i de berørte lokalområder skal være en del af processen – hele vejen.

I marts 2023 kom mere end 200 borgere med deres input, ideer og bekymringer til planerne om de nye vindmøller og solcelleanlæg på et stort dialogmøde i SFS-hallen i Sønderborg. Et af ønskerne fra mødet var en hjemmeside, hvor man kan følge med i processen, få overblik og finde svar på sine spørgsmål. Her er den. Brug den flittigt. Vi vil gøre vores bedste for at holde den opdateret med seneste nyt.

Regeringen indgik i 2022 en klimaaftale, der betyder, at vi i Danmark skal firedoble vores vedvarende energi på land inden 2030 for at blive uafhængige af russisk gas. Klimaudfordringerne er et fælles problem, og det samme er energikrisen og Putin.

I Sønderborgområdet har vi med ProjectZero allerede i 2007 givet hinanden håndsclag på et ambitiøst klimamål: Et CO₂-neutralt energisystem i 2029. Du kan læse mere om ProjectZero [her](#).

Borgerinput fra Landsbytopmødet maj 2023:

Økonomi

- Kompensation for værditab af bolig til nærmeste nabo
- Medejskab til lokalsamfundet
- Gratis strøm til nærmeste
- Andele skal ejes af matriklen
- Del 40% af gevinsten på de store anlæg
- Kompensation til fællesskabet i området. Engangsbeløb til lokalområdet + anparter
- Medejskab for landsbylauget, energi til kostpris til de lokale (dem der har ulemperne)
- Tilslutning til fælles lokalnet så det sikrer pris og produktion

Miljø og Natur

- Sikre en miljørigtig bortskaffelse af anlæggene når de er udtjente
- Øge biodiversitet og naturværdi, mulighed for medejerskab, kollektiv trafik

Placering

- Vindmøller langs motorvejen • Krav om solceller på nybyggeri privat og erhverv
- Vær opmærksom på Power to X, det skal der muligvis også være plads til

Troværdighed, ordentlighed og klare aftaler

- Der skal følges op, på den aftale der indgås med det selskab der skal opføre f.eks. solceller – er det den beplantning der er aftalt? Det hegn? Følg aftalen helt til dørs!
- Uvildig rådgivning
- Mulighederne skal være mere synlige og hurtigt tilgængeligt
- Tal MED borgerne/naboer, ikke OM..
- Stille krav om sociale klausuler til opstillere

Brev fra Landsbyforum til politikerne:

Byrådet i Sønderborg

Vi har med interesse læst det nylige offentliggjorte forslag til kommuneplan, hvor særligt de kommende VE-anlæg berører områder som har vores interesse.

Landsbyforum er optaget af, at planlægningen af de kommende VE-anlæg sker på en måde, så berørte lokalsamfund bliver tilgodeset i særlig grad og øvrige borgere i kommunen i nogen grad.

Vi har noteret os, at der på såvel borgermødet i SFS-hallen som på årets landsbytopmøde var en række forhold der har særlig betydning for borgerne. Et gennemgående træk var mulighederne for lokal indflydelse og involvering i processen, samt de økonomiske aspekter for lokalsamfundet.

Det forekommer ganske indlysende, at hvis et lokalsamfund og kommune skal leve med de gener disse anlæg giver – det være sig støj, skygge, udsigt, værditab, naturværdier osv. – skal man også høste en stor del af gevinsten ved anlæggene.

Landsbyforum er godt klar over, at man kommer til at udfordre den eksisterende lovgivning på området. Vi står imidlertid over for en, for landdistrikterne, skelsættende periode der vil påvirke samfundet i mange år fremover. Det er derfor nødvendigt at udfordre lovgivningen.

Brev fra Landsbyforum til politikerne:

Landdistrikternes Fællesråd har for nylig udgivet "Green New Deal" <https://www.sonderborgkom.dk/wp-content/uploads/Green-New-Deal-Udspil-LDF.pdf> der giver gode forslag til, hvad der skal til for at få lokal opbakning, bl.a. er det vigtigt, at den enorme værditilvækst, som energianlæggene vil skabe, også tilfalder de lokalområder, de vil berøre.

Et godt eksempel, hvor der er opnået lokal opbakning, er Solcellepark Høvsøre I/S i Lemvig kommune <https://jyskenergi.dk/om-os/solcellepark-hoevsore/> hvor det lokale energiselskab Jysk Energi har samarbejdet om opførelse af solcelleparken med lokalbefolkningen. På trods af at køberetsordningen er afskaffet har man frivilligt lavet en aftale der benytter sig af køberetsordningens principper. Simpelt hen for at få lokal opbakning.

I projektet til i alt kr. 220 mio. har man udbudt 50% til lokalbefolkningen – og der er tegnet for kr. 110 mio. anparter blandt over 700 af kommunes borgere, i størrelse fra kr. 4.400 (min.) til kr. 638.000. Borgere i en afstand op til 4,5 km har haft fortegningsret, hvorefter øvrige borgere i kommunen kunne deltage. Jysk Energi forpligtede sig til at aftage usolgte anparter, men det blev ikke aktuelt. Herudover er der afsat en pulje til lokale formål.

Links:

[Green-New-Deal-Udspil-LDF.pdf](https://www.sonderborgkom.dk/wp-content/uploads/Green-New-Deal-Udspil-LDF.pdf)
([sonderborgkom.dk](https://www.sonderborgkom.dk))

[Solcellepark Høvsøre » Jyskenergi.dk](https://www.jyskenergi.dk) :
[Jyskenergi.dk](https://www.jyskenergi.dk)

Brev fra Landsbyforum til politikerne:

Vi tilslutter os i øvrigt forslaget fra Landdistrikternes Fællesråd om at udvide VE-bonusordningen, således op til 0,2% af produktionsværdien, i en afstand af 10 gange møllehøjden og 200 m fra solceller, tilfalder husejerne. Tilsvarende for PtX-anlæg og transformerstationer.

Ud fra ovenstående er det vores forventning, at byrådet sikrer udarbejdelse af klare retningslinjer for indførelse af en ny model til fordelingen af gevinsterne fra energianlæg for at sikre, at byrder og gevinster i højere grad følges ad. En sådan model skal indeholde en forpligtelse fra projektere til at betale en årlig procentdel af produktionsværdien til lokal udvikling. Dette vil også gøre det lettere for berørte landsbylaug at overskue konsekvenserne af evt. kommende VE-anlæg.

Vi indgår gerne i diskussioner om vilkår og generelle principper for lokal indflydelse i de kommende VE – anlæg.

Med venlig hilsen

Landsbyforum

Byrådets budgetaftale 2024:

Lokale fødevarer og Landdistrikter

Gennem de seneste år har vi i Sønderborg Kommune haft succes med at styrke vores indsats på fødevareområdet til gavn for vores sundhed og klima i et bredt bæredygtigt perspektiv. Vi vil styrke fokus på de mindre lokale virksomheder i landdistrikterne, så kendskabet til vores lokale fødevareproducenter øges, internt i kommunen såvel som udenfor. Parterne bag budgetaftalen afsætter derfor 0,8 mio. kr. årligt i perioden 2024-2026, til fortsættelse af koordinatorfunktionen under landdistrikterne, hvorefter nyt byråd afklarer den fremtidige indsats. Beløbet afsættes for dels at sikre en forankring af Handleplan for Fødevarer 2022-2025, og dels sikre fokus på arbejdet med udvikling i landdistrikterne, hvor vi fortsætter det konstruktive samarbejde med Landsbylaugene.

Lokalvarmeselskab

2,1 mio. kr. i 2024 til oprettelse af et lokalvarmeselskab i samarbejde med andre partnere.

Forudsætning er ekstern finansiering på 0,9 mio. kr.

Natur

- 0,85 mio. kr. til drift af bygninger, stier, bålhytte med videre på Kær Vestermark og Center for Verdensmål.
- Der afsættes 0,8 mio. kr. i 2024 til bedre vandmiljø i Lillebælt, Alssund og Flensborg Fjord samt til arbejdet med naturlig hydrologi i Saksenlund.
- 0,4 mio. kr. årligt fra 2024 og fremefter til drift af Naturpark Nordals via Naturskolerne.

Læs mere [HER](#)

Udspil fra regeringen, læs: [HER](#)

KL´s vurdering:

Kort vurdering af udspillet

Sekretariatet vurderer overordnet, at udspillet indeholder flere fornuftige og gode elementer, herunder:

- Klare statslige rammer for udbygningen og udmøntningen af grøn strøm-aftalen
- Staten tager medansvar for at sikre større sammenhængende arealer
- Der lægges op til helhedsorienteret behandling af nationale hensyn på de relevante arealer, og at den statslige sagsbehandling koordineres
- Der åbnes for flere ansøgningsrunder til nye energiparker med statslig involvering og afvejning af statslige beskyttelseshensyn mm.
- Der lægges op til nødvendige udvidelser af energinettet
- Muligheder for samlokalisering af energiparker og produktionsvirksomheder, der kan bidrage til vækst flere steder i landet
- Der kan træffes beslutning om grøn pulje samtidigt med beslutninger om lokalplan, så de kan drøftes i sammenhæng i borgerdialogen. Og Grøn Pulje kan deles på tværs af kommuner.

Derudover indføres forbud mod særaftaler og indberetningspligt.

Lokale gevinster

En af de største barrierer for opsætning af vedvarende energi er den lokale borgermodstand. Der er derfor også positivt, at forslaget indeholder elementer, der forøger de lokale gevinster. Spørgsmålet er, om det er nok til at skabe opbakning.

Regeringen lægger konkret op til at udvide eksisterende ordninger ift. VE på land således, at compensationen til naboer og lokalsamfund øges. Konkret foreslås grøn pulje øget med 150 pct., og VE-Bonus øget med 50 pct. Det vil fortsat være kommunen, der skal udmønte midlerne fra Grøn Pulje.

Uafklarede spørgsmål

Det er et omfattende udspil, og der er en række uafklarede spørgsmål i regeringens udspil, som kræver nærmere afklaring, herunder:

- Hvad er betydningen af de foreslåede regler for de energianlæg, der allerede er under udvikling?
- I hvilken udstrækning kan lokalsamfund og opstillere fremover fx lave aftaler om billig grøn strøm, medejerskab mv.? Hvordan skal Grøn Pulje mere præcist udmøntes fremover?

De spørgsmål søger KL selvfølgelig at få præciseret og besvaret af regeringen.

Borgerinddragelse i forbindelse med etablering af VE-anlæg:

Hvad mener landsbylaugene?

Dette er undersøgt ved...

- Borgermøde i SFS-hallen
- Landsbytopmødet

Hvad mener politikerne?

Dette drøftes på ...

- Temamøde den 21/11 2023 med deltagere fra udvalget for Teknik, By og Bolig; udvalget for Natur, Klima og Natur; Politisk udvalg for Bæredygtighed og Landdistrikter

Hvad mener I?

Opsamling:

- Slides fra Tønder vedhæftes referatet
- Billeder fra "Vindmøller som naboer" – erfaringer fra Sæd vedhæftes
- Vindtved Møllerne og Energihytten i Sød/Ubjerg: [HER](#)
- De deltagende landsbylaug ønsker at Landsbyforum:
  1. ... minder byrådet om, at landsbyerne stadig mener, der bør være fokus på lokalt medejerskab (kollektivt) og ikke *kun* compensationer fra staten til naboer og lokalsamfund (nogle naboer vil få en ekstra skattefri "gevinst" på 5000 kr – tidligere 9.000 kr. ændres til 14.000 kr). Hvis "lokalt medejerskab" er et ønske fra både landsbylaug og byrådspolitikerne, står alle stærkest
  2. ... informere landspolitikerne om ovennævnte statement – gerne via Landdistrikternes Fællesråd
  3. ... landsbylaugenes bestyrelser driver ikke politik, men faciliterer dialogen. Rollen er at informere, skabe dialog og skaffe penge.
  4. ... ønske om genetablering af en tværgående stigruppe, idet Gendarmstierne, Alsstierne m.fl. har lidt stor skade under stormfloden i uge 42.